

Лекція #159:
Радянська Україна 1921 - 1932

- 7 років світової і громадянської війни закінчилися в 1921 із великою частиною України під контролею більшовиків.
- Кошти війни (вчислюючи вбитих, ростріляних, жертв всіляких епідемій): приблизно 1.5 мільйони жертв.
- Наслідки війни: нестача харчів, нестача палива, безробіття, припинено виробництво, населення масово втікає на села, де може прохарчуватися.
- Ці наслідки війни мають декілька причин, але до великої міри, їх можна приписати до політики більшовиків, які вірили що вони відразу після революції в 1917 р. зможуть створити соціалістичний лад в економіці та суспільстві, а в той сам час забезпечити Червону Армію та голодуючі російські міста харчовими продуктами.
- Коли очікувана соціалістична утопія не здійснилася, Ленін та більшовики звернулися до більш суворої, але більш реалістичної політики. Вони впровадили так званий “воєнний комунізм,” який:
  - націоналізував усі землі та промисловість в Росії.
  - мобілізував усіх працівників які не служили при зброї чи в поліції до праці, де їм було потрібно виконати.
  - впровадив систему раціонування харчів та продуктів.
  - впровадив систему експропріації зерна від селян які мали надміру зерна (дозволено кожному селянові 30 фунтів зерна на місяць).
  - дозволяє бідним селянам збирати зерно в багатих, (у заплату за їхню роботу, бідним селянам дозволено затримати собі між 10% а 25% всего зібраного).
  - загони (organized groups) працівників, солдатів, ЧЕКА, висилали в села щоб організувати збирання зерна.
- В додатку, 1921 – 1922 були роками посухи (drought), і неврожаю (poor harvest).
- В результаті
  - гине сотні тисяч селян із голоду.
  - страйки та повстання проти уряду
  - Росія просить допомоги від інших держав.
- В березні 1921, Ленін проголошує кінець воєнному комунізмі, і початок Нової Економічної Політики (НЕП).
  - реквізиції зерна зліквідовано
  - повернення до малого капіталізму
  - селянам дозволено продавати зерно на відкритому ринку, по ринкових цінах.
  - селяни мають платити помірний податок із доходів.
  - скасовано внутрішні (interior ministry) контролю над торгівлею і легкою промисловістю.
- Це є спроба стимулювати знищену економію.
- Більшевицький уряд відступає від колективізації землі, і навіть віддає землі націоналізовані Центральною Радою бідним селянам.
- Важка промисловість, банки, транспорт, зовнішня торгівля та всі для держави критичні промисли залишилися під контролею уряду в Москві.

- НЕП був дуже успішним, і між 1927 а 1929 роками, економіка перевищувала економіці 1913 року.
- До питання національностей і окремих радянських республік, Ленін і РКП(б), поставилися дуже обережно.
- Як і раніше, більшевики хотіли для всіх поневолених народів самовизнання (self governance), але тільки в контексті прогресивних робочих, тобто тільки для пролетаряту, який мав з'єднатися в одну комуністичну державу (якою РКП(б) вважала за Росію).
- З такої точки зору, хоча Москва визнавала суверенність і незалежність України, з другої, вона майже цілком контролювала уряд України, назначувала секретарів, міністрів, і диктувала політикою.
- Проте, в Україні, і в КП(б)У, іде завзята полеміка між членами партії. Ця дискусія є про майбутнє незалежної комуністичної України, яка не є контрольована Москвою.
- Одна думка, яку висловлювали Микола Скрипник, Михайло Фрунзе і Християн Раковський, була що найшвидший і найкращий спосіб досягнути соціялізм в Україні, є шляхом перевиховання населення в українському соціялістичному дусі, так званою українізацією.
- Великий вплив на КП(б)У мають колишні укапісти і боротьбісти, які приєднали свої політичні партії до КП(б)У в 1919. План цих партійних, був створити суверенну, незалежну Україну із внутра комуністичної партії.
- До 1923, уряд в Харкові склав 48 заграничних угод (international agreements and treaties), провадив свою власну заграничну торгівлю, і закладав свою власну Червону Армію.
- Подібна полеміка в Радянських Державах Білорусі та Закавказзі, довела до діалогу між РКП(б), і державними партіями про федерацію соціялістичних республік.
- Хоча уже дуже хворий, Ленін пропонував союз рівних соціялістичних держав, де кожна держава мала право вступити чи вистипити. Інші, такі як Комісар Народних Справ, Йосиф Сталін, уважали що сильна централізована партія і соціялістична держава потрібна щоб боротися проти ворогів соціялізму.
- Союзу Радянських Соціялістичних Республік (СРСР) створена в 30 грудня 1922 із 4 Республік (Російська СФСР, Українська ССР, Білоруська ССР та Закавказька ССР).
- Конституція СРСР підписана 31 січня 1924, творить федерацію держав, де відповідальности Республік та загального Союзу є чітко розділені:
  - До Республік належать
    - сільське господарство
    - правосуддя
    - освіта
    - охорона здоров'я (health)
    - соціяльне забезпечення населення (welfare)
  - До Союзу належать
    - доставка харчування

Москва контролює

- робоча сила
- фінанси
- армію і флот
- зовнішні відносини (foreign relations)
- транспорт
- зовнішню торгівлю (foreign trade)

- Укарїнська Радянська Соціалістична Республіка
  - столиця: Харків
  - населення приблизно 26 мільйонів
  - українськими лишаються територія, мова, національність
- Проте більшість політичних рішень лишається під контролею Москви.
- Але, щоб комуністична партія зросла, і дістала підтримку населення, дозволено українізацію, або так званий “національний комунізм.”